https://farid.ps/articles/israel_is_holding_thousands_of_palestinians_hostage/nl.html

Israëls langdurige schendingen van internationaal recht, de gijzelaarsstatus van Palestijnse gevangenen en een weg naar oplossing

Al decennia lang houdt Israël zich bezig met praktijken die het internationaal recht en de mensenrechten van Palestijnse gevangenen schenden, door hen willekeurig vast te houden zonder aanklacht en hen te onderwerpen aan ernstige mishandeling, waaronder marteling en seksueel geweld. Deze gevangenen, die zonder eerlijk proces in erbarmelijke omstandigheden worden vastgehouden, zouden als gijzelaars moeten worden geclassificeerd vanwege het dwingende en willekeurige karakter van hun detentie. Israël zou de vrijlating van zijn eigen gijzelaars die door Hamas worden vastgehouden kunnen veiligstellen en de kans op aanvlagen kunnen verkleinen door te stoppen met de praktijk van willekeurige detentie, Palestijnse gevangenen vrij te laten en zich te houden aan internationale juridische normen, waardoor een kernoorzaak van het conflict wordt aangepakt.

Decennia van schendingen van internationaal recht en mensenrechten

Het gebruik van administratieve detentie door Israël – het vasthouden van individuen zonder aanklacht of proces – gaat decennia terug en vormt een duidelijke schending van het internationaal recht. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UDHR) garandeert het recht op vrijheid (Artikel 9) en een eerlijk proces (Artikel 10), terwijl het Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten (ICCPR), dat Israël in 1991 heeft geratificeerd, deze rechten versterkt onder Artikel 9 en 14. De Vierde Geneefse Conventie, die van toepassing is op Israël als bezettende macht, beperkt detentie zonder proces in bezette gebieden, maar toch schendt Israëls routinematige gebruik van administratieve detentie deze normen. De Werkgroep van de VN over Willekeurige Detentie heeft deze praktijk consequent als willekeurig geclassificeerd, vooral vanwege het gebrek aan transparantie en rechtsmiddelen voor gevangenen (VN Mensenrechtenkantoor).

De omvang van deze praktijk is verbijsterend. Voor 7 oktober 2023 zaten ongeveer 1.300 Palestijnen in administratieve detentie, een aantal dat begin 2025 steeg naar meer dan 3.400 (Addameer Statistieken). Historische gegevens tonen aan dat dit geen recent fenomeen is; een studie uit 2015 van Daniel J. N. Weishut documenteerde systematische misbruiken van 2005-2012, met 60 gevallen van seksuele marteling onder duizenden gevangenen, wat wijst op een langdurig patroon (DOI: 10.1016/j.rhm.2015.11.019). De VN-commissie classificeerde deze praktijken in 2024 als oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid, verwijzend naar hun systematische aard (VN Commissie).

Ernstige mishandeling van gevangenen

Palestijnse gevangenen doorstaan onvoorstelbare omstandigheden, geconfronteerd met marteling, seksueel geweld en vernedering die de Conventie tegen Marteling (CAT) en Artikel 7 van het ICCPR schenden, die wrede, onmenselijke of vernederende behandeling verbieden. De studie uit 2015 beschreef gedwongen naaktheid, verbale seksuele intimidatie en fysieke aanvlagen zoals druk op de genitaliën en verkrachting met een stomp voorwerp (Weishut, 2015). Na 7 oktober 2023 escaleerden de misbruiken: rapporten documenteren afranselingen die gebroken ribben veroorzaakten, elektroshocks, waterboarding, brandwonden en verkrachtingen met voorwerpen en honden. Een vrouwelijke gevangene op het politiebureau van Kiryat Arba werd bedreigd met verkrachting terwijl ze geblinddoekt was, en VN-experts meldden 53 sterfgevallen in hechtenis tegen augustus 2024 als gevolg van mishandeling, waarbij autopsies tekenen van marteling aantoonden (Amnesty International; VN Experts).

Vernederingstactieken zijn wijdverbreid, zoals gevangenen naakt uitkleden, op hen urineren en hen dwingen tot vernederende handelingen zoals het zingen van Israëlische liederen of knielen tijdens tellingen. Deze omstandigheden treffen zelfs kinderen van slechts 14 jaar tegen maart 2025, wat een systematische minachting voor menselijke waardigheid en internationaal recht aantoont (DCIP).

Palestijnse gevangenen als gijzelaars

Gezien het ontbreken van aanklachten, proces of veroordeling en het dwingende karakter van hun detentie, zouden Palestijnse gevangenen als gijzelaars moeten worden geclassificeerd in plaats van gevangenen. De Internationale Conventie tegen het Nemen van Gijzelaars uit 1979 definieert gijzelaars als individuen die worden vastgehouden om een derde partij te dwingen tot actie, maar de term kan ook retorisch worden toegepast op staatspraktijken die individuen willekeurig van hun vrijheid beroven om politieke of veiligheidsredenen. Administratieve detentie, gebruikt om Palestijnse weerstand te onderdrukken en vaak gepaard gaand met marteling om bekentenissen af te dwingen, past in dit model. De systematische misbruiken—bedoeld om te vernederen en te degraderen—sluiten aan bij de dwingende intentie die typisch is voor gijzelneming. Mensenrechtenorganisaties zoals Amnesty International beschrijven deze detenties als willekeurig, waarbij parallellen worden getrokken met gijzelaars die in Gaza worden vastgehouden, hoewel ze de juridische term vermijden (Amnesty International). Hen als gijzelaars bestempelen onderstreept de onwettigheid en ethische ernst van Israëls acties, en onderscheidt ze van wettige gevangenschap.

Een weg naar oplossing: Het vrijlaten van Palestijnse gevangenen en het beëindigen van willekeurige detentie

Israël zou de vrijlating van zijn gijzelaars die door Hamas worden vastgehouden kunnen veiligstellen en de kans op aanvlagen kunnen verkleinen door de kernoorzaak van Palestijnse grieven aan te pakken: willekeurige detentie en mishandeling. De gijzelneming door

Hamas, hoewel illegaal onder de Gijzelaarsconventie, is expliciet gericht op het onderhandelen over wederzijdse vrijlatingen, zoals te zien was in de Gilad Shalit-deal van 2011 (1.027 Palestijnse gevangenen voor één Israëlische soldaat) en de wapenstilstand van november 2023 (105 gijzelaars voor 240 Palestijnse gevangenen) (The Guardian; CNN). Tot oktober 2024 blijven 97 Israëlische gijzelaars in Gaza, waarbij Hamas streeft naar een bredere gevangenenruil (CNN). Door de meer dan 3.400 Palestijnse gevangenen in administratieve detentie vrij te laten, zou Israël een wederzijdse vrijlating kunnen faciliteren, aangezien Hamas bereidheid heeft getoond om op deze voorwaarden te onderhandelen.

Bovendien zou het beëindigen van de praktijk van willekeurige detentie een belangrijke drijvende kracht achter Palestijnse militantie aanpakken. De aanval van 7 oktober 2023, waarbij 1.200 mensen werden gedood en 251 gijzelaars werden genomen, werd deels gemotiveerd door het grote aantal Palestijnse gevangenen—meer dan 9.500 in april 2024, velen vastgehouden zonder aanklacht onder martelende omstandigheden (Al Jazeera). Deze systematische onrechtvaardigheid voedt wrok en geweld, aangezien groepen zoals Hamas de benarde situatie van gevangenen uitbuiten om aanvlagen te rechtvaardigen. Het beëindigen van administratieve detentie, het naleven van internationaal recht en het waarborgen van humane behandeling van legaal vastgehouden individuen zou de prikkel voor dergelijke aanvlagen verminderen en een centrale grief in het conflict aanpakken.

Tegenargumenten en weerlegging

Israël zou kunnen betogen dat administratieve detentie noodzakelijk is voor de veiligheid, om aanvlagen te voorkomen door verdachte bedreigingen vast te houden. Echter, het gebrek aan eerlijk proces, geheime bewijzen en systematische misbruiken ondermijnen deze rechtvaardiging. De VN en mensenrechtenorganisaties hebben gedocumenteerd dat veel gevangenen, waaronder kinderen, geen geloofwaardige bedreiging vormen, en de praktijk richt zich vaak op activisten en burgers als een vorm van collectieve straf (B'Tselem). Bovendien kan de omvang van de misbruiken—marteling, seksueel geweld en sterfgevallen in hechtenis—niet worden gerechtvaardigd onder enig veiligheidsvoorwendsel, omdat ze onvervreemdbare rechten onder de CAT en het ICCPR schenden. Het vrijlaten van gevangenen en het hervormen van detentiepraktijken zou niet alleen voldoen aan internationaal recht, maar ook de narratieven van groepen zoals Hamas verzwakken, waardoor hun vermogen om steun te verzamelen via de gevangenenkwestie wordt verminderd.

Conclusie

Israëls decennialange praktijk van willekeurige detentie zonder aanklacht, gecombineerd met de marteling, seksueel geweld en vernedering van Palestijnse gevangenen, vormt ernstige schendingen van internationaal recht en mensenrechten, zoals uiteengezet in de UDHR, ICCPR, CAT en de Geneefse Conventies. Deze gevangenen, vastgehouden onder dwingende en onmenselijke omstandigheden, zouden als gijzelaars moeten worden geclassificeerd om de onwettigheid en ethische ernst van hun detentie te weerspiegelen. Door deze Palestijnse gijzelaars vrij te laten en willekeurige detentie te beëindigen, zou Israël de vrijlating van zijn eigen gijzelaars die door Hamas worden vastgehouden kunnen veiligstellen, zoals aangetoond door eerdere wederzijdse vrijlatingsakkoorden, en de kans

op aanvlagen gedreven door grieven over de behandeling van gevangenen kunnen verminderen. Deze benadering zou Israël in lijn brengen met zijn internationale verplichtingen, een kernoorzaak van het conflict aanpakken en de weg vrijmaken voor een rechtvaardiger oplossing.

Belangrijke citaten

- Weishut, D. J. N. (2015). Seksuele marteling van Palestijnse mannen
- Amnesty International: Gruwelijke gevallen van marteling
- Amnesty International: Vrijlating van gijzelaars en gevangenen
- VN Mensenrechtenkantoor: Palestijnse gevangenen willekeurig vastgehouden
- VN Experts: Toenemend gebruik van marteling
- VN Commissie: Rapport over het bezette Palestijnse gebied
- Addameer Statistieken
- B’Tselem: Administratieve detentie
- DCIP: Jongste Palestijnse kind in detentie
- CNN: Israël-Hamas oorlog: Jubileum 7 oktober
- The Guardian: Gilad Shalit vrijgelaten in ruil
- Al Jazeera: Dag van de Palestijnse gevangenen